

SOLI DEO GLORIA

Solas

6. mimoriadne číslo

marec 2016

**mutácie to nedokážu
a teistická evolúcia je nezmysel**

obsah

Na počiatku bola informácia	1
Teistická evolúcia a jej biblická kritika	8
Neúspech materializmu a Darwinovho učenia	18

Na počiatku bola informácia

Darvinistické tvrdenie, že celý systém adaptácie prírody je výsledkom náhodnosti, je jedným z najodvážnejších tvrdení v histórii vedy.

*Michael Denton,
Evolution – A Theory in Crisis, 1985*

1. Úvodom: Evolúcia medzi vedou a metafyzikou

Život v biologickom zmysle je fenomén, ktorý všetci dobre poznáme, máme ale problém ho presne definovať a na úplne zásadné ťažkosti narážame, keď sa ho pokúšame vysvetliť. V oblasti západnej civilizácie prevládala po dlhé stáročia mienka, že život so všetkou svojou rozmanitosťou (vrátane človeka) je tu ako výsledok plánu a tvorivého pôsobenia Stvoriteľa. Tento pohľad sa sprvu nezmenil ani s nástupom modernej vedy, ako môžeme vidieť napr. u Isaaca Newtona. Ten svoje prevratné objavy na poli mechaniky a optiky (*Principia* 1687, 2. vydanie 1713, *Opticks* 1717) explicitne spájal s presvedčením, že za všetkými prejavmi hmoty stojí jej Tvorca, ktorý prírodu riadi a kontroluje. Hmota je v jeho poňatí pasívnym elementom, vesmírny poriadok nemôže vzniknúť z chaosu atómov¹.

Počas nasledujúcich období sa však vplyvom radikálneho osvietenstva (Diderot, Holbach, D'Alembert, Laplace) tento prístup začal meniť, v presvedčení, že je len otázkou času a ďalšieho rozvoja vedy, kedy budú úvahy o nejakom transcendentnom princípe úplne zavrhnuté. K slovu sa stále silnejšie hlásila paradigma o čisto materialistic-

kom základe prírody, vieru v pôsobenie Stvoriteľa postupne nahradzovala viera v samoorganizačný potenciál samotnej hmoty. Uvedme si niekoľko vyjadrení tohto druhu zo súčasnosti: „Nie je potrebné vzývať Boha, ktorý by vesmír uviedol do chodu,“² hovorí vo svojej poslednej knihe Stephen Hawking, guru súčasnej fyziky (ktorý na univerzite v Cambridge zastával až do dôchodku rovnakú pozíciu ako kedysi Newton). Alebo ako to hovorí na inom mieste knihy v pohľade na človeka: „Sme produktom kvantovej fluktuácie raného vesmíru.“ Podobne sa vyjadruje známy astrofyzik Carl Sagan³: „Vesmír nemá hranicu v priestore, nemá počiatok v čase a nie je v ňom žiadna úloha pre Stvoriteľa.“ Nie sme ničím iným než „iba zoskupením elementárnych častíc,“⁴ hovorí v podobnom duchu Francis Crick, iný slávny vedec súčasnosti⁵.

Predstava o samoorganizácii hmoty je sama osebe len filozofický, ideologický princíp, do oblasti vedy ju posúvajú až nadväzujúce koncepcie, ktorých cieľom je formulovať za použitia vedeckej metodológie nosné, prijateľné teórie. V oblasti kozmológie patrí k takýmto výsledkom napr. model veľkého tresku či kvantová teória gravitácie, ktorých ambíciou je vysvetliť vznik a vývoj vesmíru.

V oblasti živej prírody je to Darwinova teória prírodného výberu, ktorá je základom pre vysvetlenie vzniku života a diverzifikácie jeho foriem. Živú prírodu vidí ako výsledok kontinuálneho vývojového procesu, ktorého podstatou je schéma „mutácia – selekcia“. Mutácie sú náhodne vzniknuté odchýlky, ktoré vytvárajú priestor, v ktorom začína pôsobiť prírodný výber (selekcia) ako vlastný tvorivý faktor. Výsledkom je rast organizovanosti. Všetko živé vzniklo pomalým samovoľným procesom tak, že z akejsi pôvodnej prabunky sa život vyvíjal do stále zložitejších foriem.

Darwinov princíp prírodného výberu bol od čias svojho vzniku stále znovu kritizovaný. Pretože sa ale nič nevedelo o tom, akým spôsobom sa vo vnútri organizmu uplatňuje, mali všetky námietky len veľmi neurčitý charakter. To sa zmenilo až so vznikom genetiky a molekulárnej biológie, ktoré umožnili presunúť úvahy o podstate života k diskusii o vzniku a povahe genetického kódu obsiahnutého v molekule DNA. Z hľadiska taxonómie (systematiky) sa jednotlivé druhy organizmov líšia len rôznym poradím štyroch nukleotidov v reťazci DNA a ich rôznym počtom. Z hľadiska vzniku organizmov (ich vývoja) ide o molekulárne procesy, ktorými sa modifikuje obsah genetickej informácie. Tieto procesy majú v zásade náhodnú povahu a zodpovedajú pôvodným Darwinovým „variáciám“ – dnešným mutáciám. Pozrieme sa na ne teraz podrobnejšie.

2. Molekula DNA a život

Informačný obsah DNA si môžeme priblížiť pomocou analógie s písaným textom. Príkladom môže byť začiatok jednej známej básne:

Čo nám ostáva?

*Či by sme sa mali hanbiť
za evanjelium Kristovo?*

Či sa život hanbí za to, že žije?

*Či sa hanbia jedle za svoju výšku,
alebo biele ruže za svoju krásu?*

*Či sa hanbí pšeničné pole
za to, že vonia chlebom?*

Či sa pred niekým schovávajú oblaky?

Či vietor neletí slobodne

a či slnko prijíma

svetlo vyhasnutej hviezdy?

Je to začiatok básne Milana Jurča *Vítazný oblúk*⁶, ktorá nás veľmi oslovuje svojím obsahom a hĺbkou. Ako tá báseň vznikla? Autor mal najskôr v mysli jej základnú myšlienku, ktorú potom vyjadril vhodnými slovami. Tá báseň nie sú náhodne nakopené slová, ale hlboko premyslené dielo, výsledok vopred podchyteného zámeru. Teoreticky môže takáto báseň vzniknúť aj náhodným skladaním príslušných slov. Tých slov je celkom 60, a tu je výsledok jedného takéhoto pokusu (pre porovnanie zachováme formu pôvodnej básne):

Nám to Kristovo?

*Neletí vonia pred sme evanjelium prijíma
či či či?*

*Jedle slnko oblaky niekým svetlo hanbia, za či?
Schovávajú hanbí alebo za čo by krásu
sa chlebom pšeničné za výšku svoju?*

Za sa mali či slobodne

sa život, vyhasnutej svoju ostáva?

Hviezdy sa pole biele za vietor?

Hanbiť ruže sa či

a že žije hanbí

to, že či?

Ako je zjavné, v porovnaní s textom básnika je to úplná katastrofa. Sú to tie isté slová, len s ich poradím to akosi zle dopadlo... Človek bez matematickej prípravy len ťažko odhadne, koľko je možných takýchto rôznych kombinácií. Je to číslo, ktorého veľkosť prevyšuje všetky naše predstavy. Zachytáva to nasledujúca tabuľka:

Počet prvkov	Počet permutácií
6	120
10	3,5 mil.
20	10^{18}
60	10^{82}

Pre 60 prvkov (naša báseň) je to nepredstaviteľne vysoké číslo, ktorého veľkosť je porovnateľná s celkovým počtom atómov v celom známom vesmíre. (V našom príklade sa niektoré slová opakujú, to ale nemá na charakter výsledku žiadny podstatný vplyv.) V určitej časti tých kombinácií by sme originálny text poznali ako zaťažený menšou alebo väčšou štylistickou chybou, v ďalšej časti by sme zmysel textu už len veľmi ťažko odhadovali, ale v úplnej väčšine prípadov by išlo o úplné nezmysly. A to sme pracovali s celými slovami, ktoré samé osebe majú presný zmysel. Ukážme si ešte, ako to vyzerá, keď takýto pokus vykonáme na úrovni jednotlivých písmen. Tých písmen je v našej ukážke 254 a tu je jeden výsledok vykonaný s použitím generátora náhodných čísel. Je to „báseň“ o slovách rovnakej dĺžky a vetách s rovnakou interpunkciou, ako má pôvodný text, výsledok je podľa očakávania krkolomný nezmysel, zložený zo slov, ktoré sa ani nedajú vysloviť, nieto aby mali nejaký význam:

Ae zsv avdedv?

Be ea bas ai elep iezutá

jm aožnjéjý ynvtouu?

lo ue toyny nuoto ay áu, te sdas?

Nt' le nkchhčj bzašč če sozom iesko,

ebipa nsole vahs áb rčikč rbrao?

Oa sž žlili lvpoeoh čela

mi ei, uč obhvj etzeao?

li ti esvža kniakn amhvtmonp lslvsz?

Sl lvvaca rtkvsm uchjvíhai

i út asjša čtnaoýr

bjčlbe sbaenaiino íaimrdj?

Nejako podobne to vyzerá, keď uvažujeme o genetickej informácii uloženej v štruktúre molekuly DNA. Každá Darwinova priaznivá zmena – mutácia – musí mať svoj základ v štruktúre genetického kódu. Chemické písmená jej textu sú síce len štyri, zato ich tam je ohromný počet: 4 milióny u „primitívnej“ baktérie a 3 miliardy u človeka. A celý tento ohromný rad nukleotidov musí mať celkom presné poradie, aby mohol fungovať ako genetická informácia, t.j. mal hodnotu zmysluplného „biologického textu“ schopného spúšťať užitočné biologické mechanizmy. Jednotlivé náhodné mutácie ale poskytujú len „biologické nezmysly“, alebo inak povedané: vznik poradia užitočného pre život má takú nízku pravdepodobnosť, že darvinistická schéma „mutácia – selekcia“ totálne zlyháva. Prírodný výber nemá totiž prakticky s čím pracovať: „Malé kroky [spôsobené mutáciou] nevytvárajú žiadnu selekčnú výhodu, a veľké kroky sú extrémne nepravdepodobné,“ hodnotí situáciu prof. Bruno Vollmert, odborník z oblasti makromolekulárnej chémie. V knihe, ktorá má názov *Molekula a život*⁷, sa k téme vyjadruje z hľadiska svojej profesie. Ukazuje v nej, že molekula DNA je zlúčenina presne známeho druhu (lineárna makromolekula), a že zákonitosti, podľa ktorých vzniká, nie sú s konceptom evolúcie zlučiteľné: neriadenou polykondenzáciou (štatistickou syntézou) vznikajú len chaoticky usporiadané reťazce, ktoré nikdy biologickú informáciu neponesú. A že ten, kto tvrdí niečo iné, len prezrádza, že o makromolekulárnej podstate veci nemá ani potuchy. K použiteľným výsledkom vedie totiž len syntéza riadená, ktorá je však cielene, programovo

usmerňovaná. Svoj záver formuluje prof. Vollmert veľmi kategoricky⁷: „Pretože nie sú dané makromolekulárne predpoklady, je dnes vládnci neodarvinizmus ako prírodovedecká hypotéza neudržateľný.“

K rovnakým záverom dochádza aj trojica amerických autorov v knihe *Tajomstvo vzniku života*⁸: Makromolekuly potrebné pre život obsahujú vysoko špecifické usporiadanie, ktoré má povahu vnesenej informácie a ktoré nemohlo vzniknúť samovoľným prírodným procesom. Vybudovať také molekuly je možné len presne riadenými chemickými procesmi, ktoré samé od seba v prírode neprebíhajú. Z termodynamického hľadiska platí, že nepoznáme žiadny organizačný princíp, ktorý by umožňoval prevedenie tzv. entropickej konfiguračnej práce⁸. Obrazne povedané, postaviť dom z hromady tehál vyžaduje cieľavedomú prácu a nemôžeme čakať, že takúto prácu vykoná nálož dynamitu.

Môžeme si to ilustrovať ešte na jednom príklade, ktorého idea je prevzatá z knihy molekulárneho biológa Michaela Dentona⁹:

ON STAXÍ NA ULICI.

Táto jednoduchá veta stratila presný význam, pretože obsahuje slovo „staxí“, ktoré nič neznamena. Pôvodne tam malo byť slovo „stojí“, to ale bolo zdeformované dvojakou náhodnou zámenou hlások: STAJÍ→STAXÍ. Z nižšie uvedenej schémy vidíme, že existujú aj zmysluplné mutácie našej vzorovej vety, tých je ale obmedzený počet a výsledkom sú vety príbuzného obsahu:

(Poznámka prekladateľa: Ilustrácia na nasledovných štyroch riadkoch je ponechaná v pôvodnom jazyku autora

– v češtine, a tak ju treba aj čítať a chápať, lebo po preklade do slovenčiny by stratila zmysel.)

ONA STOJÍ NA ULICI.

ONO STOJÍ NA ULICI.

ONI STOJÍ NA ULICI.

ONY STOJÍ NA ULICI.

To zodpovedá Darwinovým „odrodám“, výsledkom procesov, ktoré v prírode skutočne pozorujeme a ktoré označujeme termínom mikroevolúcia. Všetky ostatné náhodné mutácie – a tých je nepreberný počet – vedú len k deformácii zmyslu (z hľadiska organizmu sú neutrálne až fatálne). Aby sme sa metódou postupných zmien dostali k zmysluplnej vete trochu odlišného obsahu, je nutné prekonať určitú bariéru viet bezo zmyslu. To máme znázornené na tejto schéme:

ON STOJÍ NA ULICI.

ON **TOJÍ** NA ULICI.

ON **TOŽÍ** NA ULICI.

ON **LOŽÍ** NA ULICI.

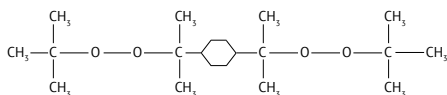
ON **LEŽÍ** NA ULICI.

Inak povedané, zmysluplné vety majú charakter izolovaných ostrovčekov, medzi ktorými nie je možné metódou postupných zmysluplných zmien prechádzať. A platí, že čím je veta dlhšia a čím zložitejšiu informáciu obsahuje, tým sa jej izolovanosť od všetkých ostatných viet prehľbuje. Prekonať túto izolovanosť nie je možné metódou postupných zmysluplných zmien, ale iba súčasným prevedením mnohých zmien naraz, teda skokovou reorganizáciou celej vety. To je hlavným problémom klasického darvinovského poňatia po-

stupnej akumulácie náhodne vzniknutých odchýlok.

3. Princíp neredukovateľnej zložitosti

Problém evolucionistov s fenoménom života spočíva v tom, že živé organizmy sú plné komplikovaných štruktúr. Príkladom môže byť unikátna konštrukcia ľudského ucha. V strednom uchu sú tri zvláštne, navzájom prispôbené kostičky: kladivko, nákovka a strmienok. Sú tam preto, aby zabezpečili mechanický prenos zvukových vĺn do vnútorného ucha, ktoré potom zvukový signál vedie ďalej do mozgu. „Mechanizmus stredného ucha je zázrakom biologického inžinierstva prírody,“ hovorí jedna odborná publikácia¹⁰. Iným príkladom môže byť zložitá konštrukcia sietnice nášho oka, kde sa odohráva premena svetelnej energie na elektrické nervové impulzy. A tak by sa dalo pokračovať. Srdce, kĺby, zrážanlivosť krvi, imunitný systém, mozog... Uvedme si ešte jeden príklad. Všetci dobre poznáme vzorec kyseliny sírovej: H_2SO_4 . Je to jednoduchá zlúčenina, jej molekula obsahuje 7 atómov. Keď som pracoval v Ústave polymérov v Bratislave, používali sme tam látky zo skupiny organických peroxidov. Jedna z nich bola 1,4-di-terc-butylperoxy-di-isopropylbenzén:

Elementárny vzorec tejto exotickej zlúčeniny je $C_{20}H_{34}O_4$, jej molekula obsahuje 58 atómov – asi 10x viac, ako má kyselina sírová. A teraz s tým porovnajme elementárny vzorec hemoglobínu

– červeného krvného farbiva v našich červených krvinkách:

Molekula hemoglobínu má 9 502 atómov – je to jedna z najväčších známych molekúl vôbec. Pritom sú tam len 4 atómy železa, ktoré umožňujú prenos kyslíka z pľúc do celého tela. Zvyšok sú zložité reťazce z bielkovín, ktoré pre tú životne dôležitú funkciu vytvárajú vhodné podmienky. Každá naša červená krvinka obsahuje 280 miliónov molekúl hemoglobínu. Červené krvinky majú obmedzenú životnosť – každú sekundu ich naše telo vyprodukuje 6 až 8 miliónov. A to všetko je len malá časť ohromnej sústavy biochemických procesov, ktoré sú koordinované v čase a vo svojom celku vytvárajú ohromný systém nášho tela.

V epištole Rímskym (1:19-20) je toto známe slovo: „Pretože to, čo sa môže vedieť o Bohu, je im zjavné, pretože im to Boh zjavil. Lebo jeho, len zmyslom duše pochopiteľné neviditeľnosti vidieť od stvorenia sveta po učiných veciach, totiž jeho večnú moc a jeho božstvo, aby boli bez výhovorky.“ Z povahy živej prírody – ako Božieho diela – môžeme usudzovať na Stvoriteľa.

Príkladom takéhoto postoja môže byť americký biochemik Michael Behe, autor knihy *Darwinova čierna skrinka*¹¹. Zaoberá sa v nej fungovaním biochemických systémov z hľadiska tzv. princípu neredukovateľnej zložitosti¹². Ten hovorí, že v nejakom systéme musia byť k dispozícii všetky zložky súčasne, aby sa dosiahlo určené pôsobenie. Ak nejaká časť chýba, systém je bezcenný, taký medziprodukt nemá žiadnu evolučnú výhodu. Ako príklad uvádza Dr. Behe obyčajnú pascu na myši, ktorá sa skladá z piatich častí. Ak

niektorá z nich chýba, pasca je nanič. V biochemických systémoch je to v zásade to isté, ibaže tieto systémy sú neporovnateľne zložitejšie. „Kľúčová otázka znie: Ako môže zložitý biochemický systém vzniknúť na základe postupného vývoja?“¹¹ Jeho záver je takýto: „Každého, kto sa necíti povinný obmedziť svoje bádanie iba na nenaplánované príčiny, ihneď napadne, že biochemické systémy museli byť skonštruované. Konštruktér vedel, ako budú systémy po dokončení vyzerat', a začal ich zostavovať.“

Život na Zemi je vo svojej najzákladnejšej podobe výsledkom dômyselnej, inteligentnej činnosti.“ Je to vlastne starý teleologický argument, známy z knihy Williama Paleya *Prírodná teológia* z r. 1802: Keď niekto nájde v nejakej pustatine hodinky, logicky začne uvažovať o ich tvorcovi z dôvodu ich zjavnej konštrukcie, aj keby predtým žiadne hodinky nikdy nevidel. S pokrokom nášho poznania prírody ten argument len silnie. Pri lietadle Boeing je každému jasné, že za jeho vznikom je plán a tvorivé úsilie človeka. Zatiaľ čo pri čajke máme veriť, že je výsledkom slepého prírodného procesu. „Uvažovanie moderného človeka vykazuje nevedeckú dualitu myslenia, keď je na jednej strane nadšený zložitou ľudmi vytváraných strojov, ale na druhej strane zložitú vo svete okolo nás považuje za výsledok neriadeného kozmického experimentu,“¹³ hovorí iný súčasný autor.

4. Záverom: Mýtus modernej doby

Plný titul prelomovej Darwinovej knihy z r. 1859 znie: *O vzniku druhov prírodným výberom, čiže uchovaním prospešných plemien v boji o život*¹⁴. Nadšenej odozve v čase silnejúceho racionalizmu

sa nemožno čudovať. Zdalo sa totiž, že bola konečne objavená teória vedeckej povahy, ktorá dokazuje, že idea stvorenia nie je nič iné ako relikt staroveku. 160 rokov po Darwinovi sa ale ukazuje, že všetko je trochu inak. Katolícky fyzik Dr. Wolfgang Smith k tomu hovorí: „Doktrína evolúcie, ktorá zaplavila svet, sa nezakladá na sile vedeckých dôkazov, ale na jej príťažlivosti ako gnostického mýtu. V podstate tvrdí, že sa živé organizmy stvorili samé... Takže v konečnom hodnotení je evolucionizmus v skutočnosti metafyzická doktrína zahalená do vedeckého hávu“¹⁵. Vznik odrôd v prírode síce pozorujeme (a šľachtenie a kríženie to cielene využíva), to je ale len prejav limitovanej pružnosti genetického kódu, ktorý k vzniku nových druhov nevedie. Boj o život tiež v prírode vidíme všade, to je ale znak porušeného stvorenia, narušeného Božieho poriadku, ktorý eliminuje slabšie a neprispôsobivé jedince. Prispieva tak k zachovaniu druhov, ktoré tu už sú – pôsobí v princípe konzervatívne, v žiadnom prípade nie je hnacou silou nejakého evolučného pokroku. Pokiaľ ide o molekulárnu biológiu a genetiku, platí, že „nie sú k dispozícii žiadne detailné darvinistické vysvetlenia evolúcie nejakého základného biochemického či bunkového systému, ale iba špekulácie poplatné prianiu autorov“¹⁶.

Políciu triezvej vedy, založenej na empirii a nie na domnienkach, potvrdzuje aj Nobelova cena za chémiu za rok 2015 udelená trom autorom (Tomas Lindahl, Paul Modrich, Aziz Sancar) za „opravy kódu života“, bez ktorých by život zrejme nemohol vôbec existovať. Ide jednak o objav enzýmov, ktoré od-

straňujú poruchy náhodne vzniknuté v DNA (napr. pôsobením slnečného žiarenia) a ďalej o objav chemického kľúča, ktorý v bunke rozpozná zlý prepis báz v DNA a odstráni ho. Je to dômyselný obranný mechanizmus proti náhodným zmenám. „Fascinujúci molekulárny svet bunky... je svetom dokonalej technológie a udivujúcej zložitosti... Uvideli sme svet tak dôverne známy, ako by sme priložili zrkadlo k svojim vlastným strojom,“ vyslovil sa o svojom odbore už pred rokmi molekulárny biológ Michael Denton⁹.

To všetko nemohol Darwin samozrejme vedieť, a snaha vedcov rozširovať naše poznanie a preniknúť čo najhlbšie do tajomstva stvorenia si zasluhuje plné uznanie. Problémom však je, keď sa empirické poznanie nahrádza pohľadom filozofie a keď sa ideologická predpojatosť vydáva za pozíciu vedy. Prof. Vollmert to výstižne charakterizuje podtitulom už citovanej knihy⁷: *O makromolekulárnom pôvode života a druhov: Čo Darwin nemohol vedieť a čo darvinisti vedieť nechcú*. Veda Newtonovej éry uznávala svoje limity a ctíla tradičnú Božiu autoritu. Dnešná veda nahliada hlboko do tajomného sveta bunky a jej molekulárnych mechanizmov, svoje obmedzenia však vedome prehliada. Nepripúšťa, že zložité systémy neredukovateľnej povahy, zjavné konštrukčné princípy a stavebné plány jednotlivých druhov organizmov nemožno vysvetliť bez informácie vlozenej zvonku. A tá nikdy nevzniká – ako vysvetľuje nemecký informatik Werner Gitt¹⁷ (a ako potvrdí každý programátor) – sama od seba, a ako nehmotná veličina nie je produktom hmoty. Naopak, popri hmote a energii predstavuje tretiu základnú veličinu zodpovednú za rozma-

nitosť a zložitosť nášho sveta. Václava Havla sa raz pýtali, v akom štádiu je jeho avizovaná nová hra. „Tá hra je v mojej mysli hotová, ale nemal som zatiaľ čas ju napísať. Až niekedy získam trochu času... snád ju z tej mysle prenesiem na papier,“ odpovedal. Hovorí nám to: Na začiatku každého zložitého, štruktúrovaného dieľa je idea, plán, informácia.

Súčasný autor Marek Vácha, katolícky kňaz a stúpenec teistickej evolúcie, vidí veci týkajúce sa živej prírody inak: „Pre kresťana je proces vývoja dokladom Božej všemohúcnosti. V hmote nie je uložený cieľový organizmus, ale samotný proces vývoja“¹⁸. Obdobne sa vyjadruje Pavol Javornický, biológ a emeritný kazateľ Cirkvi bratskej: „Boh stvoril všetko na počiatku aj s ohromnou schopnosťou rozvíjať sa“¹⁹. A ešte jeden príklad toho istého postoja²⁰: „Stvorené Božie dielo... bolo obdarované všetkými schopnosťami na sebaorganizáciu a transformáciu, potrebnými na uskutočnenie nepretržitého evolučného vývoja.“ To je však zásadný omyl. Zložitý svet bunky (stavba bunky, biochemické mechanizmy) aj existencia rôznych životných foriem (diverzifikácia života – vznik druhov) nie sú výsledkom postupného vytvárania informácie (kreativity hmoty) počas evolučného procesu, ale výsledkom pôsobenia zvrchovaného Stvoriteľa. „Teistickí evolucionisti rovnako ako ateistickí evolucionisti navivne prijímajú domnienku, že prirodzený výber má veľkú tvorivú silu, pretože sú zmätení filozofiou, hoci dôkazy tento názor v žiadnom prípade nepotvrdzujú,“²¹ komentuje túto pozíciu známy kritik evolučnej teórie prof. Phillip E. Johnson²². Biblická správa o stvorení podľa Genezis 1 nie je prekonaným mýtom

staroveku, ani alegorickým hymnom bez vecného významu, ale podstatným Božím oznámením aj pre našu súčasnosť.

Josef Potoček

Citované pramene

¹ Bernard Lightman, *Does the History of Science and Religion Change depending on Narrator?* Science & Christian Belief, Vol 24 (2012), 149-158

² Stephen Hawking & Leonard Mlodinow, *Velkolepý plán*, Praha 2011

³ Carl Sagan, in: Stephen Hawking, *Stručná historie času*, Praha 1991 (Předmluva)

⁴ Francis Crick, citácie in: John Lennox, *Stephen Hawking, das Universum und Gott*, Brockhaus 2011, s.55

⁵ Sir Francis Crick, nositeľ Nobelovej ceny (1962) za objav štruktúry DNA (spolu s Jamesom Watsonom a M.H.F. Wilkinsom)

⁶ Milan Jurčo, *Jazyk spieva o tvojom slove*, Bratislava 1975, s.142

⁷ Bruno Vollmert, *Das Molekül und das Leben*, Reinbeck b. Hamburg 1985

⁸ Charles B. Thaxton ai., *Tajemství vzniku života – Kritická analýza současných teorií*, Praha 2003

⁹ Michael Denton, *Evolution – A Theory in Crisis*, London 1985

¹⁰ Kolektív, *Lidské tělo*, Praha 1991, s.253

¹¹ Michael J. Behe, *Darwinova černá skříňka*, Praha 2001

¹² V amerických prameňoch sa tento princíp tiež označuje „all-or-nothing“ (všetko alebo nič)

¹³ Andrew McIntosh, in: J. Ashton (Ed.), *In Six Days*, Master Books 2003, s.166

¹⁴ Charles Darwin, *O pôvodu druhů přirozeným výběrem*, Praha 1914

¹⁵ Citácia in: H.M. Morris, *Some Call it Science – The Religion of Evolution*, ICR 2006, p.32

¹⁶ James Shapiro, *In the Detail of What?*, National Review, Sept. 16, 1996

¹⁷ Werner Gitt, *Am Anfang war die Information*, Hänssler 2002

¹⁸ Marek Vácha, *Tančící skály – O vývoji života na Zemi, o člověku a o Bohu*, Praha 2003

¹⁹ Pavel Javornický, *Když se víra s vědou nehádá*, Praha 2008

²⁰ Howard J. van Till, *Hledisko plně obdarovaného stvoření – teistická evoluce*, s.184; in: *Třikrát evoluce versus stvoření*, Praha 2004

²¹ Phillip E. Johnson, *Ohlas č.2*; in: J. P. Moreland a J. M. Reynolds, *Třikrát evoluce versus stvoření*, Praha 2004, s. 300

²² Phillip E. Johnson, emeritný profesor práv na univerzite v Berkeley, autor množstva hodnotných publikácií z tejto oblasti; napr. *Darwin on Trial* (1993, 3.vyd. 2010, česky *Spor o Darwina*, 1996), *Reason in the Balance* (1995), *The Wedge of Truth* (2000) a ďalšie.

Teistická evolúcia a jej biblická kritika

Už viacero rokov mám privilégium, ale aj zodpovednosť, spochybňovať evolúciu v cirkevných zboroch. Skúsenosť je pritom taká, a o tom môžu vydať svedectvo aj iní služobníci zapojení do tejto služby, že najväčšia opozícia, protivenstvo a kritika prichádza od vyznávajúcich kresťanov. Dovoľte mi uviesť pár príkladov.

Jedným z nich je Dennis Alexander, ktorý vo svojej knihe hovorí, že títo – myslí tým kreacionistov – škodia Božiemu kráľovstvu, hanobia evanjelium a že ťažením proti evolúcii odvádzajú veriacich na falošnú stopu. Jeho kniha sa nazýva *Stvorenie alebo evolúcia – musíme si vybrať?* Jeho odpoveď je: *Nie! Môžeme mať oboje!* V knihe znevažuje ľudí, ktorí veria v biblické stvorenie. Dúfam, že sa mi podarí ukázať, že je to práve teistická evolúcia, ktorá je nebezpečná, ktorá podryva, podkopáva

evanjelium a odvádza na falošnú stopu. Útočím na filozofiu teistickej evolúcie, lebo som presvedčený, že je úplne nebiblická a že veľmi vážnym spôsobom ohrozuje samotné evanjelium Ježiša Krista.

Najprv si ujasnime definície a terminológiu. Ujasnime si, čo rozumieme pod *evolúciou* a čo pod *teistickou evolúciou*.

Evolúcia je presvedčenie, že všetky organizmy, žijúce a aj tie vyhynuté, pochádzajú z jedného spoločného predka a do dnešnej podoby sa vyvinuli počas

miliónov rokov. Pod evolúciou rozumieme nahromadenie takých náhodných postupných zmien v čase v živých organizmoch, ktorých konečným dôsledkom bol vznik úplne nových druhov. Ďalej pod evolúciou rozumieme presvedčenie, že dizajn v prírode/materiálnom svete – a pod tým rozumieme známky plánovitej, cieľavedomej tvorivej činnosti inteligencie – je len ilúziou, a teda nie je skutočný.

Teistická evolúcia je presvedčenie, že Boh použil tento evolučný proces na všetko viditeľné stvorenie ako svoj nástroj. V koncepte teistickej evolúcie je kniha Genézis len poéziou alebo alegóriou a nepopisuje skutočné dejiny života, ľudstva a vesmíru. Teistická evolúcia rovnako ako materialistická evolúcia (darwinizmus) odmieta dizajn v zmysle pozorovateľného pôsobenia inteligencie alebo tvorivej činnosti. Uvediem biblické dôvody pre odmietnutie konceptu teistickej evolúcie.

1. Je to otázka autority Božieho slova

Je v otázkach stvorenia najvyššou autoritou Boh, alebo je ňou človek? Pripomenieme si, že ľudia sú porušení, porušiteľní a sú hriešni. Samotní teistickí evolucionisti pripúšťajú, alebo priam tvrdia, že teisticko-evolucionistický výklad je v rozpore s priamym chápaním Božieho slova.

V teistickej evolúcie ľudské názory určujú spôsob, akým chápať pravdy Písma. Inými slovami, je to nadvláda ľudských myšlienok nad Písmom a Božie slovo je podriadené ľudskej mysli. Ako chápať výroky o evolúcii človeka vo svetle učenia Písma v takých otázkach, ako je pád človeka do hriechu? Inými slovami, najprv musíme vziať do úvahy zmyslanie z pohľadu Písma. Teistická evolúcia je po-

háňaná ideologickými názormi, pričom sa sekulárny (svetský) svetonázor prijme za východiskový a vtlačá sa do Písma.

Ale Božie slovo hovorí: *„Zavrhnesh všetkých, ktorí blúdžia od tvojich ustanovení, lebo ich chytrnosť je lživá.“* (Žalm 119:118). Božie slovo tak, ako je dané, je pre ľudí záväzné. Nemôžeme sa s ním zahrávať, nemôžeme ho meniť! *„Každá reč Božia je čistá ako zlato, prečistená v ohni. On je štítom tým, ktorý sa utiekajú k nemu. Nepridaj k jeho slovám, aby ťa neskáral, a bol by si postihnutý v lži.“* (Príslovia 30:5-6). Nemôžeme sa s Bohom jednať o to, čo je pravda a čo nie je. Pravda je v Božom slove a jednoducho platí, a to bez ohľadu na to, či sa to niekomu páči, alebo nie. Nemôžeme Písmo zrušiť a ani meniť. Som presvedčený, že teistickí evolucionisti sa vystavujú práve tomu nebezpečenstvu: pozmeňujú Božie slovo. To, o čo tu teraz ide, je vec autority.

2. Teistická evolúcia ohrozuje aj zrozumiteľnosť Písma

Ako môžeme rozumieť Písmu? Na porozumenie Písma nie je potrebné mať vyššie alebo vysokoškolské vzdelanie. Nemusíte byť mimoriadne obdarovaným teológom, aby ste rozumeli Božiemu slovu. Bežný, obyčajný človek každej generácie je schopný pochopiť Písmo, keď mu je osvietené Svätým Duchom. Tým netvrdím, že v Písme nie sú aj ťažšie, náročnejšie pasáže, ktoré sa nedajú len tak ľahko rozlúsknuť, ale všetky dôležité doktríny a kľúčové témy o cirkvi a spasení z milosti sú jasné a zrozumiteľné tak, ako ich Písmo učí. Toto bol vskutku aj princíp reformácie. Teistická evolúcia ale prináša opačný postoj k jasnému chápaniu Písma. Podkopáva dôveru bežných veriacich, že

naozaj môžu rozumieť tomu, čo Biblia hovorí. Namiesto toho, aby sme prijímali, že Písmo v prvých jedenástich kapitolách knihy Genezis opisuje skutočné dejiny, skutočný príbeh, všetky informácie, ktoré Božie slovo prináša v prvých 11 kapitolách knihy Genezis, sa v teistickej evolúcii redukujú, znižujú na mýtus alebo len na obraznú reč, alegóriu. Ale aká je to odvaha, aká vzbura, aká arogancia ľudí! Je to to isté, ako keby sme povedali: „Dovtedy, kým neprišiel Charles Darwin a nepovedal nám o evolúcii, nikto nemohol porozumieť Biblii. Dokonca ani tým základným, hlavným kapitolám. Ani apoštol Peter, ani apoštol Pavol, dokonca ani Pán Ježiš nerozumeli, o čom to celé bolo.“

3. Aké atribúty by mal Boh, ktorý by bol Bohom evolučného vývoja?

Boli by veľmi odlišné od tých atribútov Stvoriteľa, ktoré zjavuje Písmo. Na chvíľu si predstavme, že by sme nemali Písmo a snažili by sme sa prísť na to, aké atribúty (vlastnosti, charakterové črty) má Boh. Čím by ste ho charakterizovali na základe presvedčenia, že Boh použil milióny rokov k tomu, aby stvoril život? Aké vlastnosti by ste mu pripísali? Zamyslime sa nad tým.

Keď boli oslavy 150. výročia Darwinovho učenia, popredná historička vedy a darvinizmu povedala toto: „Darwin pracoval na teórii, ktorá si vyžaduje smrť. Darwinovo učenie prírodného výberu je postavené na myšlienke, že menej schopní alebo neschopní vymrú a neprispievajú do nasledujúcej generácie. Smrť je pohonný motor evolúcie a má zabezpečovať prežitie najschopnejších.“

Ak by to ale malo byť takto, potom Boh, ktorý stojí za evolúciou, nie je milu-

júci alebo milosrdný Boh, ako ho zjavuje Písmo. Jeden ateista sa v tomto zmysle vyjadril takto: „Ak by taký Boh existoval, nemohol by byť dobročinným Bohom, za akého ho považujú kresťania. Aká bezočivosť hovoriť o milosrdenstve a добрote v prírode, kde sa všetky zvieratá navzájom pozerajú, kde každé ústa sú bitúnikom a každý žalúdok je hrobom!“ V tomto bode majú evolucionisti skutočne pravdu, ale Boh Biblie nikdy nepoužil evolučný proces. Ale ak by ho použil, aké by boli jeho atribúty? Ťažko by sme ho mohli vidieť ako dobrého Boha. Rozmýšľali by sme: „Prečo potom prechádzame toľkým utrpením?“ Veľmi dobre poznáme tieto slová z listu Rímskym, prvej kapitoly, 20-ho verša: *„Lebo jeho, len zmyslom duše pochopiteľné neviditeľnosti vidieť od stvorenia sveta po učiněných veciach, totiž jeho večnú moc a jeho božstvo, aby boli bez výhovorky.“*

Pripomeniem len niektoré z mnohých veršov, ktoré vypovedajú o Božích atribútoch:

Boh je dokonalý – Matúš 5:48

Boh je svätý – Izaiáš 6:3

Boh je všemocný – Nehemiáš 9:32

Boh je svetlo – 1. Jánov 1:5

Boh je život – 1. Jánov 5:20

Boh je láska – 1. Jánov 4:16

Zamyslime sa nad tým, ako tieto Božie atribúty vyznievajú v evolučnom procese. Ak by Boh použil evolúciu, môžeme v nej vidieť jasne zjavenú Božiu lásku, Božiu moc, Božiu múdrosť? Pavol vo verši Rímskym 1:20 hovorí, že Božie atribúty jasne vidieť *od stvorenia sveta po učiněných veciach*. Už len samotný tento verš zneplatňuje teistickú evolúciu. Boh evolúcie by nedokázal a ani nevedel tvoriť rýchle, ale potreboval by na to dlhánske veky. Z ľudského pohľadu by sa to potom javilo

tak, že je Boh vo svojej moci a vo svojom poznaní obmedzený a možno potrebuje tie milióny rokov preto, lebo nemá všetku moc potrebnú na rýchle stvorenie.

Nemenej dôležité je aj to, že by bolo veľmi ťažké vidieť, že Boh, ktorý použije stovky miliónov rokov, počas ktorých je stále prítomné krviprelievanie, smrť, utrpenie, je milujúcim Bohom, ktorému na nás záleží. Bohu, ktorý by použil evolúciu, by bola upieraná jeho láska, jeho poznanie, jeho moc. Boh evolúcie jednoducho nie je Bohom Svätého Písma.

4. Je spochybnené svedectvo Krista a novozmluvných pisateľov

a) *Ludstvo je rovnako staré ako Zem*

Predovšetkým vidíme, že sám Pán Ježiš učil, že ľudia aj Zem majú rovnaký vek: „**ale od počiatku stvorenia ich učinil Boh mužom a ženou**“ (Marek 10:6-88) – paralelná pasáž sa nachádza aj v Matúšovi. To, čo je zdôraznené, je doslovný preklad z gréčtiny. Pán Ježiš hovorí, že ľudia existujú od počiatku stvorenia.

Je to svedectvo samotného Krista o tom, že človek je tu odvtedy, ako začal čas. Hovorí to Kristus, a tak nemôžeme spochybňovať jeho svedectvo. Peter prehovoril k zhromaždenému davu v Jeruzaleme na Letnice, a v Písme čítame: „... o čom hovoril Boh skrze ústa všetkých svojich svätých prorokov **od veku**.“ (Skutky 3:21). Zvýraznenú časť verša pri doslovnom preklade z gréčtiny môžeme preložiť ako **od počiatku času** alebo **od kedy začal svet**. Čiže tu opäť vidíme novozmluvné svedectvo o tom, že človek je na scéne, existuje od samotného počiatku tvorstva.

Človek nevznikol s oneskorením niekoľkých miliónov rokov po stvorení vesmíru. V Lukášovi 11:51 čítame: „*aby*

bola vyhľadaná od tohto pokolenia krv všetkých prorokov, vyliata od založenia sveta“. Pán Ježiš tu hovorí o tom, že Boží proroci boli napádaní v priebehu stáročí kvôli tomu, že prinášali posolstvo, ktoré ľudia nechceli prijať a preto ich prenasledovali. A tak sa to dialo už od založenia sveta, teda počas celého času ako existuje svet. V tomto období žil aj Ábel. Svet v tomto verši znamená vesmír. Čiže aj tento verš hovorí, že od samotného počiatku stvorenia kozmu je človek už prítomný.

Človek je prítomný od samotného počiatku založenia sveta, to znamená odvtedy, ako samotný čas začal. Človek bol stvorený na šiesty deň, ale porovnajme to s tým, čo sa nám snažia nahovoriť teistickí evolucionisti. Chcú, aby sme verili, že svet začal Veľkým treskom (Big Bang) pred 4,5 miliardy rokov a človek sa objavil až o mnoho miliárd rokov neskôr vo forme primitívneho Homo sapiens. Rod Homo mal vzniknúť pred 1-2 miliónmi rokov a moderný človek pred 200 tisíc rokmi. Podľa ich názoru v nejakom bode histórie Zeme a života Boh vdýchol svojho ducha do niektorého hominida.

Vo výkladoch jednotlivých teistických evolucionistov sú rozdiely v časových údajoch. A takto niekedy prichádza na scénu aj Adam. Z pohľadu časovej schémy v scenári teistickej evolúcie človek prichádza na scénu oveľa, oveľa neskôr po vzniku kozmu. To znamená, že teistický evolucionista je úplne v rozpore s tým, čo učí sám Pán Ježiš Kristus a novozmluvní pisatelia (apoštoli).

b) *Viera v doslovné stvorenie a potopa*

Teistickí evolucionisti musia poprieť aj to, že stvorenie bolo z vody a že v časoch Noacha bola potopa, ktorá vodou všetko zahubila. Apoštol Peter prorocky predpovedal: „... že v posledných dňoch **prídu**

posmievači, ktorí budú chodiť podľa svojich vlastných žiadostí a hovoriť: Kde je to zaslúbenie o jeho príchode? Lebo odkedy posnuli otcovia, všetko tak trvá, od počiatku stvorenia. Lebo úmyselne nechcú vedieť, že nebesia boli od dávna i zem, ktorá z vody a vodou stojí vedno, slovom Božím, pre ktoré to bezbožnosti vtedajší svet, zatopený vodou, zahynul.“ (2. Petrov 3:3-6). Je očividné, že apoštol Peter považoval knihu Genezis za opis skutočných dejín. Genezis tvorí základ, na ktorom apoštol potom buduje, stavia svoje doktríny a v tomto prípade varuje pred budúcim súdom. Doktrínu o budúcom súde ohňom stavia na tom, že aj súd vodou, ktorý Boh poslal za dní Noacha, bol skutočný. Ak by potopa za dní Noacha bola len nejakým mystickým, alebo len obrazným opisom nejakej udalosti, ako by to potom bolo s tým, čo apoštol Peter učí o druhom príchode Ježiša Krista? Je veľa vecí a udalostí, ktoré by sme si mohli pozrieť v súvislosti s tým, ako o nich svedčí a vyučuje Pán Ježiš a ako svedčia novozmluvní apoštoli. Určite nevyčerpám všetky, ktoré v Písme sú. Pozrime sa ale ešte na jednu inú udalosť.

c) Jasné rozlíšenie stvorenia ľudí

Pavol bral vážne učenie knihy Genezis o druhoch. Hovorí, že človek sa ako druh líši od ostatných zvierat: „*Nie každé telo je to isté telo; ale iné je telo ľudí, a iné je telo hoviad; iné telo vtákov a iné rýb.*“ (1. Korintským 15:39). Biologicky sme možno podobní aj s ostatnými tvormi, ale nie sme súčasťou tej istej vývojovej línie, ako sa to učí v evolúcii (v Darwinovom učení). Ľudia ako bytosti sú odlišní, iní ako ostatné tvory. Pozrime sa, akým spôsobom sa hovorí o tejto téme v Skutkoch 17: „... *lebo ved' on sám dáva všetkému život a dych a všetko a učinil z jednej krvi všetok národ ľudí, aby bý-*

vali na celej tvári zeme...“ (verše 25-26) – a tento pohľad sa veľmi odlišuje od doktrín teistickej evolúcie.

d) Historicky prvý muž a prvá žena

Všetci novozmluvní pisatelia, vrátane Pána Ježiša Krista, pozerali na Adama ako na skutočného, historického stvoreného predka. Prvý list Korintským 15 sa vo verši 45 odvoláva na Adama ako na prvého človeka a potom vo veršoch 47 až 49 čítame toto: „*Prvý človek zo zeme zemský, z hlíny, druhý človek – Pán z neba. Aký bol ten zemský, takí aj všetci zemskí, a aký ten nebeský, takí aj všetci nebeskí. A ako sme niesli obraz zemského, tak ponesieme aj obraz nebeského.*“

Vôbec nie je ťažké porozumieť, že Pavol sa tu odvoláva na knihu Genezis, kapitolu dva, verš sedem, ktorá hovorí nasledovné: „*A Hospodin Boh utvoril Adama, človeka, vezmúc prach zo zeme a vdýchol do jeho nozdier dych života, a človek sa stal živou dušou.*“ Pavol si dáva záležať na tom, aby zdôraznil to, kto je naším skutočným predkom – je ním prvý človek Adam. V prvej epištole Timoteovi, v kapitole dva, Pavol pokračuje a celý argument tu buduje na rôznych úlohách muža a ženy a vyzdvihuje naozajstné poradie, v akom bol človek stvorený: „*Lebo Adam bol stvorený prvý, až potom Eva. Ani Adam nebol zvedený, ale žena súc zvedená dopustila sa prestúpenia.*“ (1. Timoteovi 12:13-14). Adam bol stvorený ako prvý, až potom Eva. Pavol uvádza presne to isté poradie, ako je to uvedené v správe o stvorení. Pavol tu nepoužíva obraznú reč. Veril v doslovného Adama a doslovnú Evu. Tomu dokáže porozumieť každé dieťa. Ale ak je niekto ovplyvnený doktrínami teistickej evolúcie, tak sa na tom potkýna a snaží sa to vysvetliť alebo chápať nejako inak. Keď Pavol o týchto veciach píše, niet

pochýb o tom, že sa odvoláva na druhú kapitolu knihy Genezis a jej verše 21-23.

Novozmluvní pisatelia verili v doslovné stvorenie muža, ktorý sa volal Adam. A nie spôsobom, že by bol nejako modifikovaný z hominida, z ľudooa. Ale stvorením z prachu zeme. A z boku (rebra) tejto živej duše, ktorú Boh stvoril, Boh vytvoril ženu. Adam ju nazval Eva (alebo Živena) preto, že bola matkou všetkých živých (Genezis 3:20). Ale mnohí teistickí evolucionisti, ktorí neveria doslovnému stvoreniu Adama a Evy, musia potom zaprieť svedectvo toho, ktorého nazývajú Pán a Spasiteľ. A, samozrejme, aj ostatných novozmluvných pisateľov.

e) Doslovné, dejinné pokúšanie Evy

Novozmluvní pisatelia ani z pokúšania neurobili nejaký mýtus: „*Lebo Adam bol stvorený prvý, až potom Eva. Ani Adam nebol zvedený, ale žena súc zvedená dopustila sa prestúpenia.*“ (1. Timoteovi 12:14). Eva, žena, bola pokúšaná, zvedená, a tak sa dopustila prestúpenia. Zamyslime sa nad týmto. Ak je to tak, ako to tvrdia teistickí evolucionisti, že historicky sa nikdy neuskutočnil rozhovor medzi hadom a Evou, tak čo potom znamenajú slová, že žena bola zvedená, aby neuposlúchla Boha? Aké metaforické chápanie by sme mohli tomu priradiť?

V druhom liste Korintským sa Pavol opäť odvoláva na pád človeka preto, že má obavy z falošného učenia, ktoré prinášali falošní apoštoli: „*Ale sa bojím, aby snád tak, ako čo had zvidol Evu svojou chytrosťou, neporušili sa tiež nejako vaše mysle a neodvrátili od prostoty a čistoty oproti Kristovi. Lebo pravda, ak ten, kto ide k vám, káže iného Ježiša, ktorého sme nekázali, alebo ak dostávajú iného ducha, ktorého ste nedostali, alebo iné evanjelium, ktoré ste neprijali, pekne znášate.*“ (2. Korintským

11:3-4). Toto Pavlovo varovanie je dôležité aj dnes a aj v kontexte témy teistickej evolúcie. Rovnako aj v iných svojich listoch varuje Boží ľud pred nebezpečenstvom falošného učenia. Pavol varuje: „Pozor! Sú tu ľudia, ktorí sa snažia poškodiť tvoju vieru.“ Hovorí: „Toto nebezpečenstvo, toto riziko, že tvoja viera bude porušená, je také veľké a také skutočné, aké nebezpečné a skutočné bolo pokúšanie, ktorým boli pokúšaní v rajskej záhrade Adam a Eva, aby neposlúchali Boha.“

V Pavlovej mysli pokúšanie Evy nie je žiadna mýtická udalosť. Ale teistickí evolucionisti by chceli, aby sme verili, že to je len mýtus. Učenie teistickej evolúcie, ktoré ohrozuje dnes cirkev, môžeme prirovnať k tomu pokúšeniu a zvodu, ktorým boli pokúšaní Adam a Eva. Nehovorím to preto, aby som napádal ľudí (teistických evolucionistov), ale som úplne presvedčený o pravde toho, čo som práve povedal. Uvediem citát J. C. Ryleho (1816-1900): „Potrebujem dôrazne pripomenúť svojim čitateľom, že Pavol sa na tomto mieste odvoláva na príbeh o páde v tretej kapitole Genezis ako na historický fakt. Ani na chvíľu nepripúšťa modernú predstavu, že kniha Genezis je len obyčajnou, roztomilou zbierkou mýtov a bájok.“

Biskup Ryle písal v 19. storočí, v čase, keď takzvané osvietenstvo veľmi zle ovplyvňovalo cirkev. Mnohí vodcovia v cirkvi boli vtedy nakazení myšlienkami osvietenstva a prijímali darvinistické myšlienky. Ryle ďalej hovorí: „(Pavol) ani len nenaznačuje, že by diabol neexistoval ako bytosť, alebo že sa neudialo skutočné jedenie zakázaného ovocia a že nie takýmto spôsobom vstúpil hriech do sveta. Naopak, príbeh z tretej kapitoly Genezis rozpráva ako pravdivú, historickú udalosť, ktorá sa skutočne stala.“ Biskup Ryle vedel, že kniha

Genezis je základ pre celý zvyšok Písma. A tak si dal záležať, aby zdôraznil Božiemu ľudu dôležitosť týchto vecí.

5. Odl'udštenie nositeľov Božieho obrazu

Teistická evolúcia sa snaží odl'udštiť ľudí, ako sme my, aby sme neboli nositeľmi Božieho obrazu. Toto tvrdenie predkladám z nasledovného dôvodu: Je logickým dôsledkom toho, že evolúcia nemôže predstavovať základ pre ľudskú morálku a etiku, lebo konzistentným dôsledkom evolúcie alebo uplatnením nároku prežitia najschopnejších je odmietnutie kresťanských noriem. Výsledkom je relatívna morálka a zapretie absolútnych princípov. Započúvajme sa, čo hovorí evolucionista Peter Singer, o ktorom niektorí tvrdia, že je najvplyvnejším súčasným filozofom. Ale aký strašný, hrozný je spôsob jeho zmýšľania! V jeho práci čítame: „Potrebujeme sa všetko naučiť od Darwina. Preukázal... že **sme len zvieratá**. Ľudia sa domnievali, že sú samostatnou časťou tvorstva, že existuje nejaké zázračné spojenie medzi Nami a Nimi. **Darwinova teória podkopala základy** celého tohto spôsobu myslenia Západu o úlohe a začlenení ľudského druhu vo vesmíre.“

V knihe, ktorá nesie názov „99-percentná opica“ a ktorá vyšla v roku 2008 a v Spojených štátoch a v Anglicku sa používa ako učebnica v úvodných kurzoch k prírodným vedám, si autori kladú otázku: „Prečo sa vieme zal'ubiť? Ich odpoveď je takáto: „Ľudia často hovoria, že si zvolili manželského partnera preto, lebo si ho (ju) zamilovali, a nie preto, lebo sa snažili maximalizovať svoj úspech v rozmnožovaní. Avšak najpravdepodobnejšou príčinou, prečo majú sklon sa zal'ubiť, je tá, že počas tisícok generácií predkovia, ktorí mali takéto city, zanechali po sebe viac potomkov než tí, ktorí ich nemali.“

Kresťanom sa to môže zdať smiešne a bláznivé, ale ak neexistuje Boh a riadime sa svojimi vlastnými pravidlami, tak potom si musíme nejako vysvetliť, prečo ľudia milujú jeden druhého. Názov jednej kapitoly tejto knihy, ktorá má byť údajne vedeckou knihou, je „Prečo byť dobrým?“ Dočítame sa tam toto: „Darvinistický svetonázor vytláča akúkoľvek božskú schému vysvetľujúcu naše správanie a na jej miesto kladie predstavu, že sa správame tak, aby sme maximalizovali úspech našich predkov v rozmnožovaní.“ A toto je popravde to, kam evolúcia ľudí skutočne vedie. Úplne sa zbavujú predstáv a myšlienok, že Boh je ten, ktorý stanovuje pravidlá a normy. Naše generácie už desaťročia trpia tým, že sú indoktrinované evolucionistickými predstavami.

Čo sa dozvieme, keď čítame noviny? Nie je v nich veľa dobrých správ, skôr veľmi veľa zlých. Čítame správy, v ktorých sa dozvedáme, ako ľudia túžia po moci. Dôkazy úžasného sebeckta a egoizmu, ktoré vedú k ľudskému utrpeniu. Veľké množstvo útlaku tých, ktorí sú bezbranní. Všetko toto je len úplne prirodzený a logický dôsledok evolucionistického chápania sveta. Netvrdím, že evolúcia je príčinou toho, prečo sa ľudia tak správajú. Srdce je časť našej bytosti, ktorú možno najľahšie zviest' lebo je náchylné nakaziť sa všetkým, a to preto, že ľudské srdce, pokiaľ doň nevstúpi Kristus, je poviazané hriechom. Ale evolúcia bola a je používaná na ospravedlnenie takéhoto správania.

A je to tak už od pádu Adama, že ľudia si sami chcú stanovovať normy a pravidlá a chcú podľa nich žiť. To zlé ovocie, ktoré je v našej spoločnosti, je v úplnom súlade a v zhode s tým, čo učí evolúcia. Ale teistickí evolucionisti toto musia nejako obísť, musia to vysvetliť inak. Snažia sa to

odčleniť a povedať, že to nijako nesúvisí s teistickou evolúciou a že teistická evolúcia nijako neovplyvňuje správanie ľudí.

6. Evanjelium Ježiša Krista je podkopané

V poslednom bode, ktorým sa chceme dotknúť teistickej evolúcie, prichádzame k najdôležitejšiemu, najkritickejšiemu bodu zo všetkých predchádzajúcich: Evolúcia podkopáva evanjelium Ježiša Krista. Som presvedčený, že evolúcia kladie prekážku evanjeliu Ježiša Krista, úplne ho zakrýva, zahmlieva. Na základe čoho to môžem povedať? Na základe toho, že títo ľudia nanovo definujú tie najdôležitejšie, kľúčové doktríny Písma. Už sme si to povedali na začiatku prednášky, keď sme si položili otázku: Ako rozumie pádu človeka do hriechu teistická evolúcia? Tak, že doktríny Písma buď popiera, alebo nejako preformuluje, ale pritom ony sú základom pre evanjelium! Samotné evanjelium v mysliach ľudí potom ostáva zahmlené, popletené, nejasné. Popiera doktríny o prvotnom dokonalom svete. Popiera aj to, že zvieratá na počiatku jedli len rastlinnú stravu. Vnáša myšlienku, že smrť a utrpenie existovali milióny rokov pred tým, ako prišiel Adam. Evolucionisti musia zmeniť alebo úplne odmietnuť doktrínu o tom, čo bol pôvodný hriech. Musia zaprieť, aké rozsiahle, veľké a ďalekosiahle účinky mala Božia kliatba, ktorá nasledovala po páde človeka. Ak by sme prijali predstavu, že fosílny záznam je výsledkom miliónov rokov evolúcie, tak potom premiestnime bolesť, smrť, zabíjanie, choroby, zápas, utrpenie, vyhynutie, krviprelieanie pred pád človeka do hriechu. Pred hriech Adama. Ale to úplne podkopáva kresťanské evanjelium, pre ktoré je kľúčové, že smrť je výsledkom hriechu. Smrť nie je nič, čo by existovalo už pred záhradou v Edene, a to vo svete, o ktorom Boh povedal, že všetko

v ňom je veľmi dobré. Toto sú dôsledky, ktoré prináša teistická evolúcia a ktoré nájdeme aj v spisoch evolucionistov.

Prečítame si citát, ktorý odkrýva, aké nebezpečné dôsledky môže mať takéto zmýšľanie. „Fosílie sú pozostatky tvorov, ktoré žili a zomreli počas viac než jednej miliardy rokov pred tým, ako sa evolučne vyvinul Homo sapiens. Smrť je taká stará ako sám život. Môže teda byť smrť Božím trestom za hriech? Fosílny záznam dokazuje, že nejaká forma zla už existovala počas celého tohto obdobia. Vo veľkej miere je zlo zjavné cez prírodné katastrofy. V mierke jednotlivca o ňom zase máme početné dôkazy v bolestivých chorobách a v aktivite parazitov. Vidíme, že živé tvory trpeli chorobami a umierali. Mali krivicu, nádory alebo ich jednoducho zožrali iné tvory. Možnosť života a smrti, dobra a zla existuje už od počiatku časov. V histórii nejestvuje nespojitosť. Nikdy nebol čas, kedy sa objavila smrť, alebo okamih, v ktorom zlo zmenilo povahu vesmíru. Boh učinil svet taký, aký je. Evolúcia je nástrojom zmeny a rozmanitosti.“

Tento citát popiera, že na začiatku bolo tvorstvo dokonalé a že sa smrť objavila až po páde človeka. Samotná biblická koncepcia chápania zla je spochybnená. Evolúcia je nástrojom zmeny a rozmanitosti! V myslení tohto človeka sa evolúcia stáva takmer bohom. A on toto píše v jednom z popredných cirkevných časopisov v Anglicku.

Pokračujme v citovaní. „Ľudia sa nám snažia nahovoriť, že Adam mal dokonalý vzťah s Bohom až kým nezhršil a že jediné, čo potrebujeme urobiť, je učiniť pokánie alebo prijať Ježiša, aby bol obnovený pôvodný vzťah s Bohom. Ale taká dokonalosť nikdy neexistovala. Taký svet nikdy neexistoval. Pokúšať sa o skutočné,

či duchovné navrátenie k nemu, je ilúziou. Na nešťastie, táto falošná predstava je aj naďalej stredobodom evanjelikálnych kázni. "Väčšina z nás by tohto muža považovala za liberála. Niekoho, kto prehlasuje, že Biblia nie je Božie slovo, že len obsahuje Božie slovo. A takéto myšlienky sú viac a viac prijímané, kázané a vyučované medzi evanjelikálnymi kresťanmi. Trúfam si o nich povedať, že sa hanbia za evanjelium Ježiša Krista. Je úplne očividné, že takéto učenie a chápanie podkopáva samotnú doktrínu o pokání.

Teraz nehovorím o vede. A touto prednáškou nechcem povedať, že je veda na ich strane. Už v predchádzajúcich prednáškach sme ukázali, že samotné horniny a fosílie, o ktorých tvrdia, že sú dôkazmi evolúcie a miliónov rokov, sú naopak mocným svedectvom o noachovskej potope a o tom, že bola doba, keď Boh súdil svet kvôli hriechu. Ale oni to popierajú. Dennis Alexander, ktorého som spomínal už viackrát, v decembri minulého roku povedal: „Biblia nikde neučí, že fyzická smrť má pôvod v hriechu Adama, ani to, že hriech sa dedí od Adama.“ Je priam neveriteľné, že to môžu hlásať ľudia, ktorí sa považujú za kresťanov!

V jeho mysli je viera v milióny rokov dôležitejšia ako Božie slovo. Vidíme, že tento človek popiera základy kresťanskej viery. Biblia jasne učí, že dedíme hriech od prvého Adama. Rímskym 5:12 „*Preto ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrze hriech smrť, a tak prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhršli*“. Samozrejme, že pozná tento verš. Nie je to jeho nevedomosť, ktorá spôsobuje, že tvrdí to, čo vyhlasuje. Jeho tvrdenia sú priamym napadnutím Božích právd. To, žiaľ, platí aj o mnohých ďalších.

Pavol v liste Rímskym hovorí aj k nám, ktorí žijeme v 21. storočí: „Hrešíte preto,

že ste hriešnici. Nie ste hriešnikmi preto, že hrešíte.“ Zamysleli ste sa niekedy nad tým? Našou prirodzenosťou, našou podstatou je hriešnosť preto, že sme ju zdedili po Adamovi. To je veľmi dôležitý teologický postoj. Preto je spása z Pána Ježiša. Preto nie sme schopní sami seba spasiť. Toto je úplne kľúčové pre evanjelium. Biblické učenie je zrejmé, je jasné: Hriech zabíja. Je smrteľný. A to platí od Adama.

Pavol si dáva námahu, aby zdôraznil, že sme deťmi z prachu zeme. Hovorí to v prvom liste Korintským, v 15. kapitole, vo veršoch 47 až 49. Ale prominentní teistickí evolucionisti toto očividne redukovujú. Musia sa vzdať takéhoto názoru. Vezmú všetky pasáže Písma, ktoré hovoria o smrti a vykladajú ich akoby v nejakej „zduchovnenej“ rovine. Ale Pavol mal na mysli verše z Genezis tretej kapitoly, keď písal 15. kapitolu – tú úžasnú kapitolu o vzkriesení; a porovnával prvého človeka, Adama a druhého Adama, Pána Ježiša Krista. Hovorí: „*Tak, ako bol ten prvý človek, Adam, zemský, tak sú aj všetci zemskí*.“ Odkazuje sa na Genezis, kapitolu 3, verše 17 a 19, v ktorých čítame: „*A Adamovi povedal: Preto, že si poslúchol hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, o ktorom som ti prikázal a riekol: Nebudeš jesť z neho, zlomená bude zem pre teba... V pote svojej tvári budeš jesť chlieb, až dokiaľ sa nenavrátíš do zeme, lebo z nej si vzatý, pretože si prach a do prachu sa navrátiš*.“

Smrť, o ktorej novozmluvní pisatelia píšú, má fyzický rozmer. Ale má aj rozmer duchovný. Smrť je nepriateľ. V liste Korintským, v 15. kapitole, vo verši 19 čítame, že ako posledný nepriateľ bude zničená smrť. Bude daná pod Kristove nohy. Keď ideme na akýkoľvek pohreb, veľmi dobre chápeme, že smrť je nepriateľ. Keď ideme na pohreb, ideme sa pozrieť

na duchovnú smrť? Pri pohrebe sa truhla spúšťa do zeme a pri tom znejú slová: „Prach si a do prachu sa navrátiš“. A to je práve odvolávka na verše z Genezis, 3. kap. a na Ezechiela 28:18. S istotou môžeme povedať, že teistickí evolucionisti jasne protirečia pravdám Písma. Na pohreboch, keď zaznejú tieto slová, je každému úplne jasné, že hovoria o fyzickej smrti.

Záverčné zhrnutie

Teistická evolúcia vedie k takzvanej mentálnej gymnastike, v ktorej sa od ľudí chce, aby si veci vo svojej mysli usporiadali inak. Vedie k tomu, že namiesto toho, aby sme prijímali Písmo doslovne, neustále ponúka jeho nové a iné výklady, interpretácie. Čoskoro po tom, ako Darwin v roku 1859 napísal svoju knihu, mnohí nekresťanskí autori, ale dokonca aj kresťania, začali tvrdiť: „Preto, že evolúcia platí, a preto, že kniha Genezis tvorí základ pre celý zvyšok Písma, vy, kresťania, musíte zabudnúť na celé vaše kresťanstvo, lebo už nemá žiaden základ.“ Teistická evolúcia protirečí sama sebe, lebo evolúcia bola určená kvôli tomu, aby vysvetlila Bohom stvorený svet odstránením Boha z neho. Evolúcia z tohto sveta odstraňuje Boha Stvoriteľa. Ponúka vysvetlenie, ktoré je naturalistické. Architektmi evolúcie boli ľudia, ktorí chceli mať svet bez Boha Stvoriteľa, svet, v ktorom bude platiť len prirodzené, čisto naturalistické vysvetlenie na základe prírodných zákonov. Preto je v teistickej evolúcii úplne nezmyselné a absurdné, ak sa snaží do evolučnej myšlienkovvej koncepcie vtiahnuť Boha.

Som presvedčený, že evolúcia sama osebe je súčasne zlou vedou (ak sa vedou vôbec môže nazvať!) a teistická evolúcia je aj zlou teológiou (ak je vôbec teológiou!). A verím, že teistická evolúcia, aj keď

ju niektorí kresťania úprimne zastávajú, veľmi vážne podkopáva evanjelium. V rukách niektorých jej zástancov je teistická evolúcia vyslovene zdrvujúca pre pravdu evanjelia. Izaiáš, piata kapitola, verše 20 až 21 hovoria nasledovne: „*Beda tým, ktorí hovoria zlému dobré a dobrému zlé, ktorí kladú tmu za svetlo a svetlo za tmu, ktorí kladú horké za sladké a sladké za horké! Beda tým, ktorí sú múdri vo svojich vlastných očiach a pred svojou vlastnou tvárou rozumní!*“. Pri týchto slovách by mali vytriezvieť tí, ktorí sa snažia presadiť, že Boh použil evolúciu.

Túto prednášku som začal citátom z knihy, ktorá je teisticky evolučná a v ktorej autor tvrdí, že kreacionisti, zástancovia stvorenia, spôsobujú v cirkvi rozkol a rozdelenie. To je veľmi vážne obvinenie. Ale som presvedčený, že je to presne naopak! Práve oni majú vinu na tom, že vnášajú rozkol do cirkvi a robia kompromisy s biblickými pravdami.

Atléti bežia beh, aby získali cenu víťaza. My, kresťania, ktorí bežíme Boží beh, máme byť poslušnými a disciplinovanými atlétmi pre Krista, aby sme uchvátili víťazné, aby sme dostali odmenu od Pána Ježiša Krista. Nejde o zlato, ide nám o Boha, jeho pravdu, o pravdu evanjelia. Preto je pre nás dôležité veriť Božiemu slovu tak, ako je zapísané a poslúchať ho. Zostávajme v dôvere a spoliehajme sa na Boha, na Božiu pomoc, na Božie zdroje počas behu viery v tomto časnom živote. Vo svetle týchto výziev ukončíme uistením nasledovného verša:

„Mnoho pokoja tým, ktorí milujú tvoj zákon, a niet im, na čom by sa potkli, aby padli.“ Žalm 119:165

Nech vás Pán žehná. Ďakujem, že ste usporiadali túto konferenciu.

Philip Bell

Neúspech materializmu a Darwinovho učenia

V predchádzajúcom mimoriadnom čísle časopisu *Solas* sme písali o Darwinovom úspechu a popularite, ktorú si jeho učenie o vzniku druhov prírodným výberom získalo (*Evolučné učenie – stručný historický prehľad*, *Solas*, 5. mimoriadne číslo, december 2015, str. 1-7). Darwin dúfal, že budúcnosť prinesie dôkazy v prospech jeho učenia o prírodnom výbere ako motore evolúcie živých organizmov.

Prešlo už viac ako 150 rokov odvtedy, ako Darwin publikoval svoje učenie, a tak sa pýtame: *Naplnilo sa Darwinovo očakávanie? Aké je súčasné vedecké poznanie v otázke pôvodu rozmanitosti živočíšnych druhov? Aká je dnes situácia v materialistickom svetonázore?*

Darwin svoje učenie publikoval v práci *THE ORIGIN OF SPECIES BY MEANS OF NATURAL SELECTION* (London, John Murray, 1859). V jeho dobe v biológii existovali tri prevládajúce svetonázory (tradície): aristotelovský, novoplatónsky a mechanistický. Darwin bol pevne zakotvený v mechanistickom svetonázore.

Darwin svojou prácou, svojím učení, priniesol do vedy novú teóriu poznania, ktorá v skutočnosti v porovnaní s jeho predchodcami (a aj súčasníkmi) vedu obmedzovala len na mechanistické vysvetlenie a ktorou ukázal nepotrebnosť aristotelovskej a novoplatónskej tradície. Od Darwina už príroda nebola chápaná ako hotový stroj, ale ako neukončený proces, ktorý bol síce mechanistický, ale sa vytváral a riadil svojou vlastnou silou – čo vylúčilo potrebu vonkajšieho inžiniera či Stvoriteľa.

Jeho učenie o prírodnom výbere je neúprosne materialistické. Koncom 19. storočia aj mechanistická tradícia (svetonázor), v ktorej sa Darwin nachá-

dzal, už bola radikálne materialistická a dnes je označovaná ako *mechanistický materializmus*. Živé veci zobrazovala ako automaty vo svete prísne riadenom prírodnými zákonmi – bez akéhokoľvek účelu, bez Boha a bez akéhokoľvek významu (zmyslu), ktorým by bol charakterizovaný ľudský život. (Pozri citovaný článok v *Solas*, 5. mimoriadne číslo alebo jeho rozšírenú verziu, ktorá sa nachádza na adrese v poznámke³.)

Materializmus ako postoj k chápaniu sveta bol vlastný rôznym myšlienkovým prúdom už v dávnej minulosti, avšak systematickú filozofickú podobu mu dal až marxizmus, a to najmä zásluhou F. Engelsa (*Dialektika prírody*) a V. I. Lenina (*Materializmus a empiriokriticizmus*), ktorí vytvorili tzv. *historický a dialektický materializmus* ako kompaktné učenie o evolúcii (vývoji) prírody a ľudskej spoločnosti. Tým sa materializmus výrazne etabloval na svetonázor. Darwinovo učenie sa v plnosti stalo súčasťou dialektického (a aj historického) materializmu, a tým aj súčasťou tohto svetonázoru a až dodnes je paradigmou vo vede a spoločnosti. Darwinovo učenie o vzniku druhov prírodným výberom (alebo aj *biologická evolúcia*) sa vo sfére výskumu živých organizmov stalo akousi *korunou evolúcie* (a aj materializmu) – a dnes tvorí základ *evolučného*

učenia. Je organickou súčasťou marxizmu (marxisticko-leninskej filozofie).

Neúspech materializmu

Ako sme uviedli v predchádzajúcom texte a vo vyššie citovanom článku, Darwinovo učenie je súčasťou *materializmu, materialistického svetonázoru*; patrí do materialistického chápania sveta a pohľadu naň, podľa ktorého základom všetkého je látka, hmota, ktorá existuje večne a je samobytná, samohybná a samoorganizujúca sa a je nezávislá od akéhokolvek vedomia^{b)}. Podľa tohto pohľadu hmota a príroda (materiálne bytie) je jediná forma existencie a neexistuje žiadne iné bytie odlišné od prírody alebo prírode nadradené. Podľa materializmu teda neexistuje žiaden duchovný svet, žiadne duchovné bytosti, neexistuje Boh.

Zlyhanie Darwinovho učenia a jeho nefunkčnosť najlepšie pochopíme, keď budeme vnímať zlyhanie tej svetonázorovej koncepcie, do ktorej patrí, t. j. materialistického svetonázoru, ako súčasť historického a dialektického materializmu. Pritom dialektický a historický materializmus sú charakterizované ako učenia o obecných zákonoch pohybu a vývoja (evolúci) prírody, spoločnosti a človeka. Podľa dialektického materializmu príroda, spoločnosť i duchovná realita sú prejavom pohybu (vo všeobecnom zmysle slova) hmoty, v ktorom je možné rozpoznať tri základné zákony: *jednotu a boj protikladov, prechod kvantity na kvalitu a negáciu negácie*.

Súvis a zhoda Darwinovho učenia a dialektického a historického materializmu

Hromadenie malých zmien v organizme by nakoniec malo podľa Darwina priviesť

k vzniku úplne nového druhu živého organizmu. Evolúciu v chápaní dialektického materializmu máme rozumieť nasledovne (citované z internetu): „*Vývoj, je postupnosťou zmien. Je to pohyb, pri ktorom vznikajú nové kvality, vlastnosti, súvislosti – ale aj rozpory, ktoré následne vedú k novým kvantitatívnym zmenám a potom následne k novým kvalitám (resp. v živočíšnej ríši k novým druhom). Pretože vznik každej novej kvality vždy otvára priestor pre ďalšie kvantitatívne zmeny v rámci inej kvality, vývoj (evolúcia) je nekonečným procesom.*“

Darwinovo učenie o hromadení malých zmien vedúcich k vzniku nových druhov je presne to, čo je neskôr v dialektickom materializme formulované ako *zákon prechodu kvantity na kvalitu*, a to je jeden z jeho troch základných zákonov. Podľa dialektických materialistov tento zákon najpodstatnejším spôsobom objasňuje, ako prebieha evolúcia. Ide tu priam o organické prepojenie Darwinovho učenia a dialektického (a nakoniec aj historického) materializmu.

Darwinovo učenie a dialektický materializmus sa v základoch svojho nazerania na svet (svetonázorového pohľadu) úplne zhodujú. Rovnako to platí aj o historickom materializme, podľa ktorého narastanie rozporov medzi výrobnými silami na jednej strane a výrobnými vzťahmi a vlastníckymi pomermi na druhej strane vedie k zmene kvality – zmenia sa výrobné vzťahy a vlastnícke pomery.

Zlyhanie historického a dialektického materializmu

Marxizmus, ako materialistický (a ateistický) svetonázor, v minulom storočí

zlyhal v oboch svojich súčastiach (v dialektickom aj historickom materializme). Zlyhal nielen ako zrealizovaná spoločenská formácia, ale aj pri pokuse zodpovedať otázky nastolené spoločenskou praxou, objavmi v prírodných vedách a pohybom filozofického myslenia. O zlyhaní marxizmu, „pilotného projektu materializmu 20. storočia“, je potrebné hovoriť najmä preto, lebo jeho súčasťou a jedným z jeho pilierov je aj Darwinovo učenie, a preto sa úspechy či neúspechy materializmu ako celku a ako dominantného svetonázoru priamo či nepriamo dotýkajú aj Darwinovho učenia. (Časť textu tohto oddielu je spracovaná podľa publikácie: Kolektív autorů *Filosofický slovník*, 2. rozšírené vydání, Olomouc, 2002.)

Dialektický materializmus sa vo filozofii bytia obmedzil iba na riešenie otázky prvotnosti hmoty a vedomia. Engels, Lenin a sovietski ideológovia z neho vytvorili uzavretý dogmatický systém, ktorý nebol schopný reagovať na zmeny 19. a 20. storočia (spomínaný pohyb vo filozofickom myslení a objavy v prírodných vedách).

Podľa *historického materializmu* sa človek podieľa na spoločenskom pohybe, ktorý v konečnom dôsledku podlieha trom základným dialektickým zákonom (*jednote a boju protikladov, prechodu kvantity na kvalitu a negácii negácie*). Bezprostredným podnetom k zmene spoločenského zriadenia sú postupné zmeny tzv. *výrobných síl*, ktoré sa dostávajú do rozporu s im zodpovedajúcimi pôvodnými *výrobnými vzťahmi a vlastníckymi pomermi*, mocensky obhajovanými a ochraňovanými vládnucou triedou. Tento rozpor sa v marxizme-

leninizme rieši revolúciou. V nej nová spoločenská trieda, v záujme ktorej je presadenie nových výrobných vzťahov a tomu zodpovedajúcich vlastníckych pomerov, násilím likviduje práve vládnu triedu. Ide o tzv. *triedny boj* a historickí materialisti ho považujú za hybnú silu dejín.

V. I. Lenin si bol istý, že objavil spoločenskú triedu, ktorá je schopná zlikvidovať kapitalizmus a nastoliť výrobné vzťahy, ktoré nebudú založené na vykorisťovaní. Touto spoločenskou triedou a hybnou silou mala byť robotnícka trieda (nevlastník výrobných prostriedkov; proletariát).

Podobne ako dialektický ani historický materializmus ako súčasť toho istého dogmatického systému nebol schopný zachytiť reálny vývoj spoločnosti (napr. rozvoj industriálnej spoločnosti, zmenu v postavení robotníckej triedy). Povrchne riešil (či skôr neriešil) aj iné závažné problémy, a to vlastné aj samotnému socializmu, napr.: odcudzenie a sloboda človeka v rozvinutej industriálnej spoločnosti, duchovná stránka života (náboženstvo).

Spoločensko-ekonomické formácie vládnucej robotníckej triedy sa koncom minulého storočia zrazu zosypali, rozpadli sa. Dnes sme svedkami „dotlievania“ tohto spoločenského systému ako v jednotlivých krajinách sveta, tak aj v myšliach jednotlivcov a naprávania škôd spáchaných diktatúrou proletariátu.

Neúspech Darwinovho učenia

Charles Darwin nebol prvý, kto prišiel s myšlienkou evolúcie života a rozmanitosti druhov. Bol však prvý, kto bol presvedčený, že našiel mechanizmus, ktorý

evolúciu uskutočňuje. Podľa neho ním mal byť *prírodný výber*, ktorého základné prvky sú: malé odchýlky (zmeny, mutácie), náhodný pôvod odchýlok, dlhé časové obdobia a mechanický proces výberu (selekcia)^d. Evolúcia je primárne založená na prírodnom výbere a mala by prebiehať tak, že najprv vznikne náhodná odchýlka ako východisková „surovina“ a táto je potom podrobená prírodnému výberu.

Problémy Darwinovho učenia

Darwinovo učenie napriek očakávaniu autora a jeho nasledovníkov a vyznávačov dodnes nenašlo oporu vo vedeckých objavoch a dnes dobre známých vedeckých faktoch. Značné množstvo vedeckých pracovníkov a hnutí odmieta Darwinovo učenie a poukazuje na skutočnosť, že toto učenie nie je schopné vysvetliť pozorované fakty a dať odpovede na otázky vedy 20. storočia, a to ani napriek tomu, že evolúcia (a Darwinovo učenie) je aj v súčasnej vede paradigmatou. V nasledovných odsekoch načrtne problémy darvinizmu. (Pre podrobnejšie štúdium témy pozri portál <http://creation.com/> alebo článok uvedený v poznámke^d.)

Neoverené a neoveriteľné predpoklady a tvrdenia Darwinovho učenia

1. Základný problém Darwinovho učenia (a súčasne základný problém celého materializmu) je ten, že stojí na filozofickom predpoklade, ktorý je vedecky neoverený a neoveriteľný. Je to predpoklad, že pôvodom a správaním sa všetkého je látka, hmota, ktorá existuje večne a je samobytná, samohybná, samoorganizujúca sa a nezávislá od akéhokoľvek vedomia

a hmota a príroda (materiálne bytie) je jediná forma existencie a neexistuje žiadne iné bytie odlišné od prírody alebo prírode nadradené.

2. V evolučnom učení (a Darwinovo učenie je článkom v tomto reťazci) sa predpokladá, že všetko vzniklo samo od seba: Z neživej hmoty vznikol život tak, že z nej najprv samovolne vznikla prvá bunka (!); z nej vznikli jednobunkové organizmy; z jednobunkových organizmov vznikli mnohobunkové organizmy; z bezstavovcov vznikli stavovce; z ľudopopov vznikol človek; z ľudských túžob vznikli náboženstvá, atď. Tieto tvrdenia sa nedajú nijako zdôvodniť a už vôbec nie vedecky dokázať. Darwinizmus vychádza z predstavy (predpokladu) samobytnosti a samoorganizovania sa hmoty.

Neúspech Darwinovho učenia

Neúspech Darwinovho učenia sa dá popísať stručne a zrozumiteľne. Aj keď uvedené dôvody nie sú vyčerpávajúce, sú postačujúce pre odmietnutie tejto paradigmaty.

Dôvody neúspechu

Prírodný výber

Prírodný výber je reálny proces, ktorý je zodpovedný za určitú variabilitu a určité zmeny v organizmoch. Zovšeobecnene môžeme povedať, že vytvára variabilitu v rámci druhu. Spôsobuje napríklad zmeny dĺžky srsti, zmeny veľkosti či tvaru zobáka, končatín, zmeny farby, zmeny veľkosti a tvaru tela (už existujúcich údov) a podobne. Typickým príkladom toho, ako funguje, sú rôzne plemená koní či psov, holubov a podobne. Tieto spomenuté plemená sú výsledkom šľachtenia, pri ktorom selek-

ciu (výber) vykonáva človek. V prípade prírodného výberu vo voľnej prírode selekciu riadi tlak životného prostredia, prípadne iné prírodné faktory.

Prírodný výber má však svoje hranice. Nedokáže poháňať biologickú evolúciu od druhu k druhu, od jednobunkovcov po cicavce. Nedokáže to preto, lebo nedokáže vybudovať nové stavebné celky či orgány v organizmoch (nové fenotypické črty). Tieto si vyžadujú veľké bloky nových genetických informácií v DNA a takýto materiál na prácu prírodnému výberu nemá čo poskytnúť – mutácie to nedokážu! Celý nový genetický obsah by musel byť prírodnému výberu poskytnutý naraz a v presne potrebnej štruktúre, pretože v opačnom prípade by ho prírodný výber odstránil. Keď navyše vezmeme do úvahy, že nová fenotypická črta musí byť plne integrovaná do celého organizmu a plne funkčná, potom je každému genetikovi a makromolekulárnemu biológovi jasné, že neodarvinistický mechanizmus stojaci za biologickou evolúciou – mutácie plus prirodzený výber – je neobhájiteľný a v biologickej evolúcii neudržateľný. A inej alternatívy pre mechanizmus biologickej evolúcie niet!

Chýbajúce prechodové formy vo fosílnom zázname

Vznik prechodových foriem príslušného druhu by mali zabezpečovať malé odchýlky, ku ktorým by malo dochádzať náhodne v priebehu dlhých časových období. Tie odchýlky, ktoré sú funkčné a pre organizmus predstavujú výhodu, prírodný výber zachová. Neúspešné a neužitočné odstráni. Ak by to bolo prebehlo v histórii našej planéty taktó, potom by sa bezpodmienečne na každý jeden evolučný pár *predchodca-potomok*

muselo vo fosílnom zázname nachádzať obrovské množstvo fosílií reprezentujúcich reťazec postupných modifikácií od predchodcu k potomkovi. Fosílny záznam však žiadne takéto prechodové formy neobsahuje, nachádzajú sa v ňom organizmy podľa svojich druhov. Dokonca ešte aj tie zriedkavé fosílie, ktoré boli paleontológmi klasifikované (označené) ako prechodové evolučné medzičlánky (napr. archeopteryx), boli neskôr preklasifikované – alebo existujú skupiny biológov či paleontológov, ktoré navzájom nesúhlasia a sporia sa o to, ktorý údajný medzičlánok patrí do ktorej údajnej vetvy evolučného vývoja organizmov. Typickým príkladom je domnelá evolúcia vtákov z jašterov. Avšak ani tieto zriedkavé fosílné nálezy domnelých medzičlánkov nemia nič na fakte, že na každý jeden pár *predchodca-potomok* by malo byť nesmierne množstvo prechodových medzičlánkov reprezentujúcich malé postupné zmeny. Nič z toho sa vo fosílnom zázname nenachádza, čo falzifikuje (vyvracia) predstavu, že fosílny záznam je dôkazom biologickej evolúcie na našej planéte.

Tento fakt je ďalším kameňom úrazu Darwinovho učenia. Ak by fungovala evolúcia a Darwinovo učenie by bolo pravdivé, vo fosílnom zázname by malo existovať veľké a nepreberné množstvo prechodových foriem pre každý druh. Ale ich niet! Niet ani jednej! Všetko, čo sa vo fosílnom zázname nachádza, sú hotové, úplne sformované a vyvinuté druhy, či už žijúce dodnes, alebo medzičasom vyhynuté.

Medzi neživou hmotou a živou bunkou je obrovská priepasť. Rovnako tak aj medzi jednobunkovými a mnohobunko-

vými organizmami, medzi bezstavovcami a stavovcami, a tak je tomu aj medzi všetkými jednotlivými druhmi. Všetky známe druhy sa vo fosílnom zázname objavujú zrazu a bez akýchkoľvek predchodcov.

Mutácie

To, čo sa dnes vie o mutáciách, je to, že sú prevažne buď neutrálne, alebo skôr škodlivé (vedú k poškodeniu, degenerácii alebo zániku orgánov a k smrti). Mutácie majú skôr sklon vyvolať chyby, choroby a smrť. Existujú aj prospešné mutácie, ktoré sú zodpovedné za zaujímavé javy na úrovni jednotlivých génov, avšak tieto nedokážu naraz vyprodukovať celé bloky DNA potrebných pre kódovanie nových fenotypických črt – potrebných pre vznik nových údov či orgánov s novou funkcionalitou, ako si to vyžaduje evolučné napredovanie od nižšieho druhu k vyššiemu vývojovému druhu. Mutácie nedokážu (!) zabezpečiť to, čo sa od nich v evolúcii požaduje a očakáva, a tým je vznik nových svalových tkanív, ktoré tu predtým neboli; nových tkanív nervovej sústavy, aká tu predtým nebola; vznik celých nových orgánov, ktoré tu predtým neboli (napríklad krídel) a prebudovanie celého organizmu, aby bol napr. schopný lietať. Na to, aby v organizme vzniklo čokoľvek nové, je potrebná nová informácia – obrovské kódujúce bloky v DNA, ktoré sa v predchádzajúcom druhu (v jeho DNA) predtým nenachádzali. A to je ďalší a neprekonateľný problém darvinistickej biologickej evolúcie.

Ďalší problém je ešte všeobecnejší a ešte väčší pre materializmus ako taký. Je ním pôvod informácie! *Odkiaľ pochá-*

dza informácia nachádzajúca sa v živých organizmoch (v DNA)? Nielen, že mutácie nedokážu vytvoriť z existujúcej DNA novú DNA, ktorá by kódovala stavebné plány nových evolučne vyvinutejších organizmov, ale je otázne, odkiaľ sa vzala genetická informácia a ako došlo k existencii DNA ako takej. Odkiaľ sa vzala prvá DNA? Zmysluplná evolučná odpoveď neexistuje! A problém je principiálny. Vo vede sa dnes vie, že hmota je len nosičom informácie – hmota informáciu nevytvára, negeneruje, nie je autorkou, pôvodcom informácie.

Vznik života z neživota

Dodnes neexistuje žiadny zmysluplný evolučný scenár vzniku prvej živej bunky z chemikálií, z neživej hmoty. Všetko, čo sa v tejto otázke evolucionistami predkladá, sú dogmatické a čisto hypotetické tvrdenia odporujúce empirickej vede. (Pre podrobné štúdium o nemožnosti chemickej evolúcie pozri knihu Ch. B. Thaxtona, W. L. Bradleyho, R. L. Olsona⁹⁾.)

Pôvod a vznik novej informácie v DNA

K tomu, aby v živom organizme vzniklo čokoľvek nové, museli by v ňom existovať procesy (mechanizmy), ktoré by v živých štruktúrach (v DNA) dokázali generovať nové genetické informácie (genetické kódovanie) potrebné pre vznik nových stavebných blokov nových druhov organizmov prinášajúcich novú funkcionalitu, ktorá tam predtým nebola. To by ale znamenalo, že hmota sama je schopná generovať nové informácie, ako to učí materializmus, podľa ktorého sa hmota organizuje sama. Toto je však v rozpore so súčasným vedeckým poznaním o pôvode informácií.

Z vedeckého výskumu, najmä v oblasti informatiky, je veľmi dobre známe, že informácia v hmote nevzniká. Informácia nevzniká sama od seba! K vzniku informácie je potrebná inteligencia a tam, kde nachádzame informáciu, je prítomná aj inteligencia. Informácia nerozlučne súvisí s inteligenciou. Hmota je len nosič informácie. Vysvetliť pôvod informácie nachádzajúcej sa v molekule DNA prírodnými silami je neprekonateľnou prekážkou pre evolúciu (a materializmus). Materialistická (a evolučná) predstava o samoorganizovaní sa hmoty je v otázke vzniku a pôvodu informácie proti všetkému, čo o informácii vieme, čo súčasné vedecké poznanie poskytuje. Je to neprekonateľná prekážka pre materializmus a nezodpovedateľná otázka pre Darwinovo učenie.

Podobnosť v pretrvávajúcom Darwinovom učeníu a pretrvávajúcom aristotelovskej tradícii v biológii

V súvislosti s povedaným v predchádzajúcich odsekoch sa natíska nasledovná historická paralela:

V období tzv. prvej vedeckej revolúcie (obdobie 16. – 17. st.) aristotelovský svetonázor (aristotelovská tradícia, paradigma) bol odmietnutý v astronómii a fyzike, ale v biológii zostal aj naďalej aktuálny – vedecká revolúcia v biológii sa oneskorila, tu prebehla až v 18. – 19. storočí.

Filozofia marxizmu ako svetonázor nebola schopná reagovať na aktuálne dianie vo vede a spoločnosti v 19. a hlavne v 20. storočí, zlyhala a skončila. Spoločenské systémy postavené na tomto svetonázore sa rozpadli. Ale evolúcia a hlavne Darwinovo učenie ako svetonázor (paradigma) vo vede, a predovšetkým

v biológii, ešte stále pretrvávajú podobne, ako to bolo s oneskorenou vedeckou revolúciou a pretrvávaním aristotelovskej tradície v biológii. Marxizmus ako dominantný svetonázor v prevažnej časti sveta skončil, ale Darwinovo učenie a myšlienka samotnej evolúcie ešte stále pretrvávajú.

Darwinovo učenie, aj keď dnes vedecké fakty poukazujú na jeho nefunkčnosť a neschopnosť vysvetliť to, čo je v súčasnej vede pozorované a známe, je ešte stále paradigma vo výskume živých organizmov. Darwinovo učenie nie je schopné fundovane, vedecky reagovať na aktuálne objavy vo vede, najmä v biochémií. *Dokedy to bude tak? Aký vedecký fakt, aký vedecký objav alebo myšlienkový prúd musí prísť, aby materializmus (a evolúcia a Darwinovo učenie spolu s ním) ako paradigma definitívne skončil? Alebo to bude tak, že príde ešte oveľa väčší blud, ktorý materializmus odstráni tým, že ho pohltí?*

Drahoslav Vajda

^{a)} Rozšírená verzia článku *Evolučné učenie – stručný evolučný prehľad* sa nachádza na adrese: <http://drahoslav.solas.sk/clanky/stvorenie-a-veda/evolucionne-ucenie---strucny-historicky-pohlad>.

^{b)} Pozri ľubovoľnú učebnicu marxizmu alebo heslá *materializmus, dialektický materializmus, hmota* a pod. na internete, alebo publikáciu *Kolektív autorů, Filosofický slovník, Olomouc 2002*.

^{c)} Prvenstvo myšlienky prírodného výberu ako motoru evolúcie sa prisudzuje Darwinovi. Existujú však indicie a práce, podľa ktorých to bolo inak. Napr. v článku Jerry Bergmana *Evolutionary naturalism: an ancient idea* (v angličtine) na adrese: <http://creation.com/evolutionary-naturalism-an-ancient-idea> sa uvádza, že Alfred Russell Wallace poslal v r. 1858 Darwinovi kópiu svojho článku, v ktorom popisuje svoj nezávislý objav fungovania evolúcie prírodným výberom.

^{d)} Pozri článok *Vyvrátenie evolúcie (Refuting Evolution)* v slovenčine na adrese: <http://blog.solas.sk/2015/12/14/vyvratenie-evolucie-refuting-evolution/#more-554>

^{e)} Charles B. Thaxton, Walter L. Bradley, Roger L. Olson *Tajemství vzniku života* (Kritická analýza současných teorií), Návrat domů, Praha 2003.

Milí priatelia a sympatizanti časopisu Solas!

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Tým nám pomôžete pokračovať vo vydávaní časopisu a šírení evanjelia.

Na príjem 2 percent z dane sme zaregistrovaní „V Notárskom centrálnom registri určených právnických osôb (NCRpo) dňa 29. 09. 2015 pod sp. zn. NCRpo 215/2015“. Zdaňovacie obdobie 2015 (rok príjmu 2 % podielu zaplatenej dane 2016).

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vášho daňového priznania – do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: 42064619

Obchodné meno (názov): Solas

PSČ: 010 07

Právna forma: Občianske združenie

Sídlo – ulica – číslo: Smreková 11

Obec: Žilina

Ak sami nepodávate daňové priznanie:

Potrebné formuláre si môžete stiahnuť aj z web stránky združenia Solas (www.solas.sk).

Solas, 6. mimoriadne číslo, 9. ročník, marec 2016

Časopis Solas vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.

IČO: 42064619. Je evidovaný ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

6. mimoriadne číslo vyšlo 7. marca 2016 v náklade: 2 500 ks

Tlač: Alfa print, s. r. o. Martin; www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účty:

Z územia Slovenska:

VÚB Žilina, číslo účtu: SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

Zo zahraničia: Číslo účtu v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,

SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Fotografie: Redakcia Solas.

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia Solas, P. O. Box 76, 010 07 Žilina 7

tel.: 0948 444 155;

e-mail: redakcia.solas@solas.sk; solas@solas.sk

www.solas.sk; casopis.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

Jedine Bohu patří sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk